

Tilapäisen valiokunnan asettaminen Vaalijalan kuntayhtymän lakkaamiseen liittyvissä asioissa

Aluehallitus 16.12.2022 § 323
732/00.02.01/2022

Valmistelija lakimies Tarja Poikolainen, puh. 040 359 9483

Vaalijalan kuntayhtymä on lakisääteinen kuntayhtymä, joka purkautuu ja lakkaa 31.12.2022. Samalla sen varat ja velat siirtyvät hyvinvointialueille.

Hyvinvointialueuudistusta koskevan voimaannonlain (616/2021) 33 §:n mukaan taseeseen kertyneen ylijäämän käsittelystä kuntayhtymän jäsenkunnat päättävät kuntayhtymän perussopimuksen mukaisesti. Voimaannonlain 39 § rajoittaa kuntayhtymässä 28.2.2022 jälkeen tehtävää päätöksentekoa siten, että tämän jälkeen ei voida päättää asioista, joilla olisi merkittäviä hyvinvointialuetta sitovia vaikutuksia, paitsi jos päätöksentekoa ei voida asian kiireellisyyden vuoksi lykätä tai jos hyvinvointialue antaa päätökselle suostumuksen.

Vaalijalan kuntayhtymän taseessa on vuoden 2021 tilinpäätöksessä ylijäämää 21,5 M €, jolla on peruskorjattu ja rakennettu Nenonpellon osaamis- ja tukikeskusta Pieksämäellä. Ylijäämä on kiinnitetty rakennuskantaan, minkä vuoksi Vaalijalan kuntayhtymä ei pysty maksamaan ylijäämiä kunnille ilman lainanottoa. Ylijäämien palauttamiseen ja lainarahoitusjärjestelyihin liittyy epävarmuustekijöitä, jotka saattavat edellyttää Etelä-Savon hyvinvointialueelta toimenpiteitä, jotka hallintosäännön mukaan kuuluvat aluehallituksen toimivaltaan.

Mikäli henkilö on kunnanhallituksen (tai yhtymähallituksen) tai valtuuston (tai yhtymävaltuuston) jäsen taikka kunnanjohtaja tai kuntayhtymän johtava viranhaltija, ovat he esteellisiä osallistumaan asian valmisteluun, päätöksentekoon ja täytäntöönpanoon hyvinvointialueen viranomaisissa, kun kunta tai kuntayhtymä on asianosainen asiassa tai sille on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa päätöksestä. Tämä ei kuitenkaan koske aluevaltuustoa.

Etelä-Savon hyvinvointialueen aluehallitus ei ole esteellisyyksien vuoksi päätösvaltainen käsittelemään Vaalijalan kuntayhtymän lakkaamiseen vielä mahdollisesti liittyviä asioita, joissa Etelä-Savon hyvinvointialueen puhevaltaa tulee mahdollisesti käyttää. Tästä syystä ja ottaen huomioon Vaalijalan kuntayhtymän lakkaamiseen todennäköisesti liittyvät erimielisyydet ja niistä seuraavat oikeustoimet, hyvinvointialueen edun mukaista on varmistaa valmius puhevallan käyttöön monesti lyhyisiin määräaikoihin sidotuissa toimissa. Kyse voi olla erilaisiin oikeustoimiin liittyvistä tahdonilmaisuuksista Etelä-Savon hyvinvointialueen nimissä.

Hyvinvointialuelain 40 §:n mukaan, jos aluehallituksen jäsenet ja varajäsenet ovat esteellisiä hoitamaan aluehallitukselle 42 tai 43 §:ssä säädettyjä tehtäviä eikä aluehallitusta saada tästä syystä päätösvaltaiseksi, aluevaltuuston tulee asettaa tilapäinen valiokunta, joka hoitaa niitä aluehallituksen käsiteltäviä asioita, joita aluehallituksen jäsenten ja varajäsenten esteellisyys koskee. Tätä tehtävää varten asetetun tilapäisen valiokunnan toimikausi päättyy, kun näiden asioiden käsittely hyvinvointialueella päättyy.

Tilapäisen valiokunnan jäsenten on oltava valtuutettuja tai varavaltuutettuja. Lisäksi tasa-arvolain 4.2.§ edellyttää, että sekä jäsenissä että varajäsenissä on oltava sekä miehiä että naisia vähintään 40 %.

Hyvinvointialuejohtajan esitys:

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää:

1. asettaa keskuudestaan hyvinvointialuelain 40 §:n mukaisen tilapäisen valiokunnan käyttämään Etelä-Savon hyvinvointialueen puhevaltaa Vaalijalan kuntayhtymän lakkaamiseen liittyvissä asioissa;
2. valita tilapäiseen valiokuntaan 5 jäsentä ja kullekin henkilökohtaisen varajäsenen;
3. nimetä varsinaisista jäsenistä valiokunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan;
4. päättää, että valiokunta voi ottaa itselleen sihteerin;
5. päättää, että valiokunnan toimiaika kestää siihen saakka, kunnes Vaalijalan kuntayhtymän lakkaaminen on saatu kaikilta osin lainvoimaisesti ratkaistua.

Pöytäkirja tämän pykälän osalta tarkastetaan kokouksessa.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.